

nych został powołany na członka Arktycznego Towarzystwa w Tromsø (Norwegia).

Nauka polska straciła w Zmarłym znakomitego ornitologa, wybitnego działacza na polu ochrony przyrody, znawcę fauny światowej i znaczącego badacza fauny polarnej.

Adam Krawczyk
Uniwersytet Jagielloński
Instytut Geografii
31-044 Kraków, ul. Grodzka 64

PROF. DR HAB. ZDZISŁAW CZEPPE (1917 – 1991)

Profesor Zdzisław Czeppe urodził się 22 listopada 1917 roku w Limanowej. W 1936 roku ukończył Gimnazjum w Jaśle i rozpoczął studia geograficzne w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Po wybuchu wojny, w jesieni 1939 r. przedostał się do Francji gdzie wstąpił do Wojska Polskiego. W lecie 1940 r. ewakuował się z III Dywizją Piechoty do Wielkiej Brytanii. Tam przeniósł się do Polskich Sił Lotniczych i do maja 1944 r. latał w Dywizjonie Bombowym Nr 300. W lecie 1944 r. otrzymał przeniesienie do Londynu i zgodę na podjęcie studiów geograficznych na Uniwersytecie Londyńskim. Studiował tu w latach 1944/45 i 1945/46.

Wiosną 1947 r. powrócił do kraju, a we wrześniu został asystentem w Katedrze Geografii Fizycznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracując, uzupełniał egzaminy, napisał pracę magisterską *Morfologia Gór Stołowych* i w 1949 r. zdał egzamin magisterski. W tym samym roku został przeniesiony do Krakowa do Uniwersytetu Jagiellońskiego, jako asystent w Katedrze Geografii Fizycznej. W 1952 r. został starszym asystentem, a w 1957 r. adiunktem. W latach 1951-1957 pracował dodatkowo jako wykładowca geomorfologii oraz jako Kierownik Sekcji Geografii na Wydziale Zaocznym Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie.

W czerwcu 1957 r. wyjechał na Spitsbergen, jako uczestnik Polskiej Wyprawy na Spitsbergen III Międzynarodowego Roku Geofizycznego, gdzie przez 14 miesięcy prowadził badania geomorfologiczne. 1 czerwca 1958 r. uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych na Uniwersytecie Jagiellońskim na podstawie rozprawy *Roczny przebieg mrozo-*

wych ruchów gruntu w Hornsundzie, Spitsbergen 1957-1958. W lecie 1959 r. bierze udział w kolejnej Polskiej Wyprawie na Spitsbergen, gdzie kontynuuje badania oraz pełni funkcję zastępcy kierownika wyprawy. W 1960 r. znowu uczestniczy w Polskiej Wyprawie na Spitsbergen. W jej trakcie współorganizuje sesje terenowe dwóch międzynarodowych kongresów: Geograficznego i Geologicznego.

W 1965 r. habilituje się na podstawie rozprawy *Przebieg głównych procesów morfogenetycznych południowo-zachodniego Spitsbergenu* uzyskując stopień naukowy docenta. W grudniu tegoż roku zostaje docentem etatowym w Katedrze Geografii Fizycznej. W styczniu 1966 r. zostaje członkiem i zastępcą przewodniczącego Rady Naukowej Zakładu Ochrony Przyrody PAN. We wrześniu tego samego roku zostaje członkiem Komisji Nauk Geograficznych PAN, a w październiku został mianowany kierownikiem Zakładu Geografii Regionalnej, który po dwóch latach przekształcony zostaje w Zakład Geografii Fizycznej Instytutu Geografii UJ. W tymże 1966 r. zostaje też powołany na członka Prezydium i zastępcę przewodniczącego Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej PAN.

W listopadzie 1969 r. przebywa w Stanach Zjednoczonych na zaproszenie State University of New York i prowadzi w College of Brockport wykłady i seminaria. Wtedy też na zaproszenie State University of Wisconsin wygłasza tam wykłady. W listopadzie 1970 r. przebywa w Belgii i na Uniwersytecie w Liege wygłasza cykl wykładów. Otrzymuje wówczas imiennie dedykowany Medal Uniwersytetu Liege. W maju 1978 r. na zaproszenie Uniwersytetu Londyńskiego wygłasza wykłady w Birkbeck College.

W 1974 r. zostaje powołany na zastępcę przewodniczącego Międzyinstytutowego Zespołu do Badań Przemian Środowiska Przyrodniczego. W 1977 r. otrzymuje nominację na profesora nadzwyczajnego. Zostaje I-szym zastępcą dyrektora Instytutu Geografii UJ, którą to funkcję pełni do 1981 r.

W 1979 r. na apel polskiego środowiska polarnego, organizuje w Instytucie Geografii UJ Pracownię Dokumentacji Badań Polarnych i zostaje jej kierownikiem. Inicjuje wtedy rozpoczęcie badań polarnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Efektem tego jest zorganizowanie w 1980 r. I Wyprawy Uniwersytetu Jagiellońskiego na Spitsbergen, w której Profesor Czeppe uczestniczy i jest jej kierownikiem. W 1980 r. organizuje w Krakowie VII Sympozjum Polarne o charakterze międzynarodowym oraz I Sympozjum Wysokogórskie. Jesienią tego roku prowadzi wycieczkę naukową do Szkocji.

W 1981 r. Rada Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ deleguje Go do Senatu uczelni, w którym reprezentuje Radę przez dwie kadencje do 1985 r. Na zaproszenie Uniwersytetu w Helsinkach wygłasza tam

cykl wykładów na temat metod badań geografii fizycznej i badań polarnych. Otrzymuje wtedy Medal Uniwersytetu w Helsinkach. W lecie 1981 r. kieruje II Wyprawą Uniwersytetu Jagiellońskiego na Spitsbergen. W jesieni tegoż roku na zaproszenie uniwersytetu w Debreczynie wygłasza cykl wykładów z zakresu badań peryglacjalnych.

W grudniu 1982 r. przechodzi zawał serca, ale po rekonwalescencji wraca do aktywnej działalności: kieruje powstałym Zespołem d/s Badań Polarnych UJ, koordynuje badania corocznych wypraw na Spitsbergen, składa wizyty w Norweskim Instytucie Polarnym, na Uniwersytecie w Oslo, Bergen i Salzburgu. Do 1990 r. jest kierownikiem dwóch międzyresortowych problemów badawczych. Redaguje i wydaje dwa tomy *Polar Studies of the Jagiellonian University* (1985 i 1989).

W 1988 r. Profesor Czeppe przechodzi na emeryturę. Nadal jednak prowadzi seminarium i specjalistyczne wykłady, jest opiekunem Pracowni Dokumentacji Badań Polarnych. W 1990 r. po raz kolejny zostaje członkiem Prezydium Komitetu Badań Polarnych PAN i przewodniczącym Komisji Historii i Dokumentacji Badań Polarnych tego Komitetu. Inicjuje, a następnie przygotowuje do druku pierwszy numer informatora *Biuletyn Polarny*.

Zmarł na kolejny zawał serca 19 sierpnia 1991 r. w Tuchowie. Pogrzeb odbył się 26 sierpnia na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Był Profesorem Zdzisław Czeppe wybitnym uczonym, geografem o szerokich horyzontach, specjalistą w zakresie geomorfologii, geografii regionalnej, ochrony środowiska, geografii fizycznej kompleksowej. Był znakomitym znawcą środowiska geograficznego Arktyki. Jego dorobek publikowany to blisko 100 rozpraw, monografii, artykułów i podręczników.

Jego dorobek jako nauczyciela akademickiego to 172 prace magisterskie ukończone pod Jego kierunkiem, 10 ukończonych doktoratów, których był promotorem, 19 recenzji prac doktorskich i 6 recenzji rozpraw habilitacyjnych.

Posiadał liczne odznaczenia wojskowe, państwowe i resortowe, polskie i brytyjskie, m. in.: Krzyż Walecznych (3-krotnie), Medal Lotniczy (3-krotnie), Star (1946), Air Crew Europe (1946), Detence Medal (1946), War Medal (1946), Złoty Krzyż Zasługi (1973), Medal Edukacji Narodowej (1977), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1979).

Odszedł przedwcześnie wybitny uczony, pracowity nauczyciel akademicki, znany polarnik, dzielny żołnierz i prawy człowiek.